

Πληρ. : Τμήμα Επαγγελματικών Θεμάτων  
Εβρένογλου Βασίλειος

Τηλ. : 2310 883146

Fax : 2310 883151

Προς

- Γραφείο Υπουργού Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, κ. Σπίρτζη Χρήστου  
Φαξ: 210 64 27 520, 210 65 08 085  
Email: gram-yourgou@yme.gov.gr και yourgous@yme.gov.gr
- Γραφείο Υπουργού Οικονομίας, Ανάπτυξης & Τουρισμού, κ. Γεώργιου Σταθάκη  
Τηλ.: 210 33 32 637, 210 33 32 548, Fax: 2103332775

ΘΕΜΑ: Υπόμνημα επί του σχεδίου νόμου που αφορά στην Ανάθεση και Εκτέλεση Δημοσίων Συμβάσεων Έργων, Μελετών, Προμήθειας Αγαθών και Υπηρεσιών

Στο πλαίσιο της διαβούλευσης επί του σχεδίου νόμου: «Ανάθεση και Εκτέλεση Δημοσίων Συμβάσεων Έργων, Μελετών, Προμήθειας Αγαθών και Υπηρεσιών – Μεταφορά στην Ελληνική Έννομη τάξη της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 26ης Φεβρουαρίου 2014 σχετικά με τις δημόσιες συμβάσεις και την κατάργηση της Οδηγίας 2004/18/ΕΚ (ΕΕ L 94/65/28.3.2014)», σας διαβιβάζουμε σχετικό υπόμνημα με παρατηρήσεις και προτάσεις προκειμένου να συμβάλουμε στην βελτίωση των διατάξεων του νομοσχεδίου.

Είμαστε στην διάθεση σας για οποιαδήποτε διευκρίνηση

Με τιμή  
Για το ΤΕΕ/ΤΚΜ

Ο Πρόεδρος

Πάρις Μπίλλιας

**Συνημμένο:**

Υπόμνημα επί του σχεδίου νόμου που αφορά στην Ανάθεση και Εκτέλεση Δημοσίων Συμβάσεων Έργων, Μελετών, Προμήθειας Αγαθών και Υπηρεσιών

**Κοινοποίηση:**

ΤΕΕ

**Εσωτερική διανομή:**

ΤΕΕ Φ (Χρον. Αρχείο, ΤΕΘ, ΓΟΔ)

## ΥΠΟΜΝΗΜΑ

### ΕΠΙ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΝΟΜΟΥ ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΕΡΓΩΝ, ΠΡΟΜΗΘΕΙΩΝ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ (ΒΙΒΛΙΟ Ι)

Σε συνέχεια της με αριθ. πρωτ. οικ. 3562/22.10.2015 επιστολής μας προς τον Υπουργό κ. Σπίρτζη, με την οποία καταθέσαμε Υπόμνημα με σχόλια και παρατηρήσεις επί των σχεδίων νόμου και κειμένων εργασίας που είχαν τεθεί σε διαβούλευση μεταξύ των συλλογικών φορέων των μηχανικών, και στο πλαίσιο της νέας δημόσιας διαβούλευσης επί του σχεδίου νόμου για τις δημόσιες συμβάσεις έργων, προμηθειών και υπηρεσιών, καταθέτουμε τις παρατηρήσεις και προτάσεις του ΤΕΕ/ΤΚΜ.

#### A. ΓΕΝΙΚΑ

1. Απαιτείται συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα σύνταξης, θέσης σε διαβούλευση, οριστικοποίησης και δημοσίευσης **των εκτελεστικών διατάξεων** του σχεδίου νόμου, προκειμένου να μη τεθεί σε αδράνεια.
2. Στα τεύχη των προκηρύξεων ανάθεσης μελετών να τεθούν προθεσμίες για την ολοκλήρωση της διαδικασίας ανάθεσης, οι οποίες θα μπορούν να παρατείνονται μόνο εφόσον ασκούνται προσφυγές.
3. Δεν υπάρχει καμία πρόνοια για την προστασία της διαδικασίας των διαγωνισμών από τις αλόγιστες οικονομικές προσφορές, δηλαδή τις τεράστιες εκπτώσεις. Το ΤΕΕ και οι Σύλλογοι μελετητών έχουν επανειλημμένα προτείνει τρόπους για τον έλεγχο των μεγάλων εκπτώσεων, χωρίς ποτέ να εισακουστούν από το αρμόδιο Υπουργείο. Οι παρακάτω προτάσεις έχουν συνταχθεί και συμφωνηθεί **ομόφωνα** από τα μέλη της «Ομάδας Εργασίας **για άμεσες παρεμβάσεις στο θεσμικό πλαίσιο ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων εκπόνησης μελετών και παροχής συναφών υπηρεσιών** του ν. 3316/2005» (Υ.Α. Υπουργού Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων με αριθ. Δ17γ/14/57/ΦΝ 439/30.5.2014), στην οποία μετείχαν υπηρεσιακοί παράγοντες του Υπουργείου Υποδομών, ο Πρόεδρος του ΤΕΕ (και σημερινός Υπουργός Υποδομών) και εκπρόσωποι των Συλλόγων Μελετητών. Οι προτάσεις έχουν ως ακολούθως:
  - 3.1 Τροποποίηση της βαθμολόγησης των οικονομικών προσφορών για μελέτες των άρθρων 7, 8 και 9 του ν. 3316/2005 ως εξής:

**ΤΕΧΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΕΛΛΑΔΑΣ**  
**ΤΜΗΜΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ**

α. Οι οικονομικές προσφορές βαθμολογούνται ανάλογα με τα προσφερόμενα ποσοστά (%) έκπτωσης «ε» ως εξής:

$$ΒΟΠ_i = \varepsilon_i,$$

εφόσον δεν υπερβαίνουν τον αριθμητικό μέσο όρο (ΜΟ) των ποσοστών των εκπτώσεων που δόθηκαν στον διαγωνισμό από τον συνολικό αριθμό (Ν) των συμμετεχόντων, οι οποίοι δεν αποκλείστηκαν από την διαδικασία του ανοίγματος των οικονομικών προσφορών.

β. Οι οικονομικές προσφορές με έκπτωση μεγαλύτερη του αριθμητικού μέσου όρου (ΜΟ) των ποσοστών των εκπτώσεων, βαθμολογούνται ως εξής:

$$ΒΟΠ_i = ΜΟ + [\varepsilon_i - ΜΟ] / Ν$$

**3.2** Επιβολή πρόσθετων εγγυήσεων καλής εκτέλεσης πέραν του 5% επί της προεκτιμώμενης αμοιβής της μελέτης. Οι πρόσθετες εγγυήσεις καλής εκτέλεσης θα είναι κλιμακωτές ανάλογα με τα προσφερόμενα ποσοστά έκπτωσης ως κατωτέρω:

Για προσφερόμενα ποσοστά έκπτωσης τα οποία είναι μεγαλύτερα από τον αριθμητικό μέσο όρο (ΜΟ) των ποσοστών έκπτωσης των παραδεκτών προσφορών, όταν ο ως άνω μέσος όρος είναι μεγαλύτερος από 40%, οι πρόσθετες εγγυήσεις διαμορφώνονται ως εξής:

Ποσοστά έκπτωσης	Πρόσθετες εγγυήσεις ανά μονάδα ποσοστού έκπτωσης
>40 έως και 50%	0,10
>50 έως και 60%	0,15
>60 έως και 70%	0,20
>70 έως και 80%	0,25
> 80	0,30

4. Απαιτείται άμεση σύνταξη και έγκριση με υπουργική απόφαση πρότυπων τευχών διαγωνισμού/δημοπράτησης για μελέτες και έργα.

**Β. ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΤΙΣ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΜΕΛΕΤΩΝ ΚΑΙ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ**

1. **Άρθρο 2, παρ. 3 (15):** Συμφωνούμε με τη διατήρηση των κατηγοριών μελετών του άρθρου 2 παρ. 2 του ν. 3316/2005.

**Άρθρο 2, παρ. 3 (6β):** «Τεχνικές υπηρεσίες»: ο όρος αυτός είναι ατυχής, επειδή παραπέμπει σε Τεχνικές Υπηρεσίες αναθέτουσας Αρχής. **Πρόταση:** «Παροχή τεχνικής υπηρεσίας».

2. **Άρθρο 12, παρ. 6:** Διαφωνούμε με την εξαίρεση των συμβάσεων της Κοινωνίας της Πληροφορίας και των ΚΟΙΝΣΕΠ από τους κανόνες και τις διαδικασίες του νόμου. Το ΤΕΕ/ΤΚΜ ζητά την ισχύ του νόμου σε όλες τις συμβάσεις ανεξαιρέτως. Οι «καταργούμενες διατάξεις» του ν. 4281/2014 (άρθρο 199) να περαστούν αυτούσιες στον παρόντα νόμο.

**ΤΕΧΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΕΛΛΑΔΑΣ  
ΤΜΗΜΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ**

3. **Άρθρο 43, παρ. 7 Α (1):** «Την τεκμηρίωση της σκοπιμότητας υλοποίησης του αντικειμένου της σύμβασης σε σχέση και με την προϋπολογιζόμενη συνολική δαπάνη ....» (προστίθεται η λέξη «και», επειδή η τεκμηρίωση της σκοπιμότητας θα γίνει κυρίως με βάση την αναγκαιότητα του έργου (π.χ. οδική ασφάλεια, συμπληρωματικότητα με άλλο έργο), σε συνδυασμό και με τη δαπάνη για την υλοποίησή του.
4. **Άρθρο 98, παρ. 1 ως 4:** Οπωσδήποτε τα τρία προτεινόμενα συστήματα απλουστεύουν και συντομεύουν χρονικά τις διαδικασίες ανάθεσης μελετών και υπηρεσιών συμβούλου. Ωστόσο οι αλλαγές που προτείνονται σε σχέση με το περιεχόμενο των τεχνικών προσφορών και τα κριτήρια αξιολόγησης, αν και έχουν βελτιωθεί ελάχιστα, συνεχίζουν να περιέχουν ασάφειες και να επιδέχονται ερμηνειών, με αποτέλεσμα την υποκειμενική αξιολόγηση εκ μέρους των επιτροπών διαγωνισμού.
- Να τεθούν αυστηρές προϋποθέσεις για την εφαρμογή της διαδικασίας ανάθεσης μελέτης μόνο με αξιολόγηση της οικονομικής προσφοράς (**άρθρο 100**), ώστε να αποφευχθεί η καταχρηστική εφαρμογή της και να διασφαλιστεί η ποιότητα των μελετών και ο υγιής ανταγωνισμός.
- Στην περίπτωση αξιολόγησης και τεχνικής προσφοράς (**άρθρο 101**), προτείνεται μείωση της βαρύτητας του κριτηρίου της οικονομικής προσφοράς από 30% σε 10% ως 15% της συνολικής βαθμολογίας, προκειμένου να προκρίνονται οι προσφορές που λαμβάνουν καλύτερη βαθμολογία τεχνικής προσφοράς.
- Η προβλεπόμενη κατάργηση του κριτηρίου της γνώσης των ιδιαίτερων συνθηκών του τόπου εκτέλεσης του έργου, που έδινε ένα πλεονέκτημα σε «μικρά» γραφεία, προκειμένου να έχουν πρόσβαση σε ανάληψη μελετών χαμηλής τάξης (Α ή Β), θα δυσχεράνει σαφώς τη θέση τους στον ανταγωνισμό και είναι τελείως ανατιολόγητη. Προτείνεται να διατηρηθεί η διάταξη.
5. **Άρθρο 98, παρ. 5: Δωρεά μελετών:** Το άρθρο αυτό πρέπει να καταργηθεί, διότι, εκτός των άλλων, υπάρχει κίνδυνος από τυχόν ανεξέλεγκτη εμπλοκή ιδιωτών στον σχεδιασμό, προγραμματισμό και εκτέλεση των δημοσίων έργων, με αποτέλεσμα την προώθηση ιδιωτικών συμφερόντων, την αλλοίωση του ανταγωνισμού κατά τη δημοπράτηση του έργου, τη μη τήρηση των τεχνικών προδιαγραφών μελετών δημοσίου κατά την εκπόνηση της μελέτης και, τέλος, την εκπόνηση της μελέτης από πρόσωπα που δεν διαθέτουν τα κατάλληλα προς τούτο προσόντα.
6. **Άρθρο 102, παρ. 4: Συμφωνία-πλαίσιο:** Μετά την κατάργηση των κάτω ορίων προεκτιμώμενων αμοιβών μελετών ανά κατηγορία και τάξη, με βάση τα οποία έχουν δικαίωμα συμμετοχής στις αναθέσεις μελετών και παροχής υπηρεσιών οι εγγεγραμμένοι στο Μητρώο Μελετητών (άρθρο 59 του ν. 4278/2014), δεν μπορεί να γίνεται ο προσδιορισμός

**ΤΕΧΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΕΛΛΑΔΑΣ**  
**ΤΜΗΜΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ**

των τάξεων πτυχίου που λαμβάνουν μέρος στη διαδικασία ανάθεσης της συμφωνίας-πλαίσιο με τον τρόπο που αναφέρεται στην παράγραφο αυτή.

7. **Άρθρο 103: Διαδικασία ανάθεσης σύμβασης παροχής τεχνικών υπηρεσιών:** Να συμπληρωθεί στο άρθρο ότι δικαίωμα συμμετοχής σε διαδικασία για ανάθεση σύμβασης παροχής τεχνικών υπηρεσιών έχουν μόνο εγγεγραμμένοι στο Μητρώο Μελετητών. Οι περιπτώσεις απαίτησης παροχής υπηρεσίας από ειδικούς επιστήμονες για συγκεκριμένου μεγέθους, κατηγορίας ή σημασίας έργα καλύπτεται από το άρθρο «Εμπειρογνώμονες», το οποίο αναφέρει ρητά ότι δεν απαιτείται εγγραφή στα Μητρώα.
8. **Άρθρο 106: Ασυνήθιστα χαμηλές προσφορές:** Απαιτείται έκδοση υπουργικής απόφασης με την οποία θα προσδιορίζεται η μεθοδολογία και η διαδικασία με αντικειμενικά κριτήρια και όρια, με βάση την οποία αξιολογείται και κρίνεται μία προσφορά ως «ασυνήθιστα χαμηλή», ώστε να μην εναπόκειται σε κάθε φορέα/αναθέτουσα Αρχή ο τρόπος με τον οποίο θα γίνεται η αξιολόγηση.
9. **Άρθρο 109:** Να συμπληρωθεί παράγραφος με το εξής περιεχόμενο: *«Στις περιπτώσεις παράτασης του χρόνου ισχύος των προσφορών διαγωνισμού μελετών ή συναφών υπηρεσιών, όπως αυτός έχει ορισθεί στην προκήρυξη, δύναται να γίνουν αλλαγές στην σύμπραξη ή και στην ομάδα μελέτης διαγωνιζόμενου για σπουδαίο λόγο (συνταξιοδότηση, απώλεια της ιδιότητας του μελετητή), μετά από αίτηση του κοινού εκπροσώπου και του αποχωρήσαντα. Η αντικατάσταση θα μπορεί να γίνεται με άτομο ή μελετητικό γραφείο αντιστοίχων προσόντων, μετά από απόφαση της Υπηρεσίας.»*
10. **Άρθρο 120, παρ. 2(ι): Μητρώο μελών Επιτροπών Διαγωνισμού:** Το Μητρώο να τηρείται σε κάθε Νομό. Η διατύπωση του νόμου δεν το κάνει σαφές αυτό, και υπονοεί ότι τα μέλη των Επιτροπών Διαγωνισμού θα μετακινούνται σε άλλες περιοχές από αυτές που ζουν και εργάζονται.
11. **Άρθρο 201, παρ. 8:** Να συμπληρωθεί ότι τίθεται προθεσμία έγκρισης του Συγκριτικού Πίνακα δύο μηνών και δικαίωμα του αναδόχου για υποβολή όχλησης σε περίπτωση μη έγκρισης. Επίσης, να συμπληρωθεί αυτοδίκαια έγκριση του Σ.Π. και πειθαρχικού ελέγχου των υπευθύνων σε περίπτωση υπέρβασης των χρονικών ορίων και αυτοδίκαιας έγκρισης.
12. **Άρθρο 203, παρ. 4:** Το Πρόγραμμα Ποιότητας, ως ένα χρήσιμο εργαλείο παρακολούθησης σύνθετων μελετών θα πρέπει να διαφυλαχθεί από εκφυλιστικές – απλουστευτικές προσεγγίσεις. Πιθανόν η εφαρμογή του ΠΠΜ σε απλά – μικρά έργα να μην είναι απαραίτητη. Επίσης, στο άρθρο αυτό πρέπει να συμπεριληφθούν οι διατάξεις του άρθρου 31 παρ. 5 του ν. 3316/2005 περί τροποποίησης μελέτης κατά τη διάρκεια εκτέλεσης του έργου.
13. **Άρθρο 210:** Να συμπληρωθεί παράγραφος ως εξής: *«Διατηρούνται, μέχρι την ολοκλήρωση της σύμβασης, τα ατομικά πτυχία φυσικών προσώπων – μελετητών που έχουν λάβει μέρος*

**ΤΕΧΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΕΛΛΑΔΑΣ  
ΤΜΗΜΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ**

*σε διαγωνιστική διαδικασία ανάθεσης μεμονωμένα ή ως μέλη σύμπραξης και εντάσσονται σε γραφείο μελετών, το οποίο δεν ανήκει σε ανταγωνιστικό σχήμα κατά τη φάση της διαγωνιστικής διαδικασίας, είτε κατά τη διάρκεια της διαδικασίας ανάθεσης μετά όμως τη λήξη ισχύος των προσφορών, είτε κατά την εκτέλεση της σύμβασης, για τη σύμβαση αυτή και μόνο».*

**Γ. ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΤΙΣ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ ΕΡΓΩΝ**

1. Να γίνει η θεσμοθέτηση της υποχρεωτικής σύναψης υπεργολαβίας με σαφείς όρους. Η υπάρχουσα πρόβλεψη είναι ανεφάρμοστη.
2. Οι διατάξεις που αφορούν τις επιμετρήσεις να εμπλουτισθούν με συγκεκριμένα χρονικά όρια και να υπάρχει στάδιο όπου με έλεγχο πληρότητας και π.χ. ερυθράς, να υπάρχει δυνατότητα πληρωμής λογαριασμού.
3. **Άρθρο 93: Διαφωνούμε με την επιλογή να εφαρμόζεται σε όλα τα είδη τεχνικών έργων το σύστημα προσφοράς μελέτης και κατασκευής.**

Με την υπ' αριθ. πρωτ. 87/15.2.2011 απόφαση του Υπουργού ΥΠΟΜΕΔΙ συστήθηκε ομάδα εργασίας, αποτελούμενη από εκπροσώπους των Υπουργείων ΥΠΟΜΕΔΙ και ΥΠΕΚΑ (μεταξύ των οποίων και μέλη του ΤΣΔΕ), του ΙΟΚ, του ΤΕΕ, των εργοληπτικών και μελετητικών συλλογικών φορέων, με αντικείμενο τη διατύπωση προτάσεων για θέσπιση κανόνων και ορίων στην εφαρμογή του τρόπου δημοπράτησης έργων με το σύστημα προσφοράς που περιλαμβάνει μελέτη και κατασκευή.

Η ομάδα εργασίας κατέληξε σε πόρισμα με βάση το οποίο το σύστημα «μελέτη-κατασκευή» **πρέπει μεν να διατηρηθεί**, αφού δίδει λύσεις σε περιπτώσεις που δεν είναι δυνατόν να προδιαγραφεί μονοσήμαντα η τεχνική λύση και να γίνει δημοπράτηση με συμπλήρωση τιμολογίου, **αλλά παράλληλα να εφαρμόζεται σε πολύ περιορισμένα είδη έργων** και, ειδικότερα, σε περιπτώσεις έργων που περιλαμβάνουν ειδική τεχνογνωσία και/ή **στοχεύουν στην επίτευξη καθορισμένων στόχων επεξεργασίας (process – treatment).**

Το πόρισμα της ομάδας εργασίας είναι πλήρως τεκμηριωμένο και σαφές, περιλαμβάνει δε και σειρά σημαντικών προτάσεων για τη στελέχωση των Επιτροπών Διαγωνισμού, τη διαδικασία και μεθοδολογία βαθμολόγησης των προσφορών, τη συμμόρφωση προς ειδικές τεχνικές προδιαγραφές, το περιεχόμενο των τευχών δημοπράτησης, καθώς και άλλες προτάσεις για τη **διασφάλιση του υγιούς ανταγωνισμού και της ποιότητας των έργων.**

Στη συνέχεια εκδόθηκε η υπουργική απόφαση Δ17γ/256/7/ΦΝ433.5/2013 (ΦΕΚ 2261/Β/11.9.2013), με την οποία καθορίζονται τα είδη των τεχνικών έργων που πληρούν τις προϋποθέσεις της παρ. 1 του άρθρου 8 του ν. 3669/2008, όπως αντικαταστάθηκε με την

**ΤΕΧΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΕΛΛΑΔΑΣ**  
**ΤΜΗΜΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ**

παρ. 1 του άρθρου 59 του ν. 4146/2013 για δημοπράτησή τους με το σύστημα «μελέτη-κατασκευή».

Μετά τα παραπάνω, δεν κατανοούμε τον λόγο για τον οποίο επαναφέρεται η δυνατότητα εφαρμογής του συστήματος σε όλες τις κατηγορίες έργων. Για να γίνει αυτό θα πρέπει να τεκμηριωθεί επαρκώς και να απαντηθούν με λεπτομέρεια όλα τα ζητήματα που προέκυψαν στο παρελθόν κατά την εφαρμογή του συστήματος και ανάγκασαν το Υπουργείο Υποδομών να προσφύγει στα παραπάνω περιγραφόμενα και στον περιορισμό της εφαρμογής του.

4. Γίνεται εισαγωγή μιας νέας διαδικασίας δημοπράτησης «χρόνου-χρήματος», με απόφαση υπουργού. Να μην εφαρμόζεται για τα έργα κάτω του ορίου εφαρμογής της κοινοτικής οδηγίας.
5. Η αιτιολόγηση των προσφορών όπως εισάγεται είναι ανεφάρμοστη. Απαιτούνται συγκεκριμένες διαδικασίες και να εξαιρεθούν οι συμβάσεις με προϋπολογισμό κάτω του ορίου της κοινοτικής οδηγίας.